

RICHARD WRANGHAM

Walka o ogień

Jak gotowanie stworzyło człowieka

Już od czasów Karola Darwina uczeni ewolucyjny sukces człowieka przypisywali właściwej naszemu gatunkowi inteligencji i zdolnościom do adaptacji do różnych środowisk. Profesor Richard Wrangham, biolog z Harvardu i jeden z najwyżej dziś cenionych antropologów, w swojej najnowszej książce (wydanie amerykańskie maj 2009) proponuje jednak odmienne, znacznie bardziej biologiczne i lepiej udokumentowane spojrzenie na ewolucyjną historię rodzaju *Homo* i naszego gatunku, spojrzenie, które powinno znacząco zmienić również nasze podejście do problemów dziś nurtujących ludzkość, jak choćby powszechna epidemia otyłości.

Profesor Wrangham, z charakterystyczną dla siebie erudycją, operując olbrzymim i wyczerpującym materiałem dowodowym, obejmującym zarówno świadectwa archeologiczne, jak antropologiczne, etnograficzne i biologiczne, dowodzi, że przełomowy moment w historii gatunku ludzkiego nastąpił około miliona ośmiuset tysięcy lat temu, kiedy nasi przodkowie opanowali ogień i przeszli z diety surowej na gotowaną. Wówczas to u *Homo erectus* – który w zasadzie w tym ujęciu powinien zostać nazwany *Homo gastronomicus* – zaczęły pojawiać się ewolucyjne, anatomiczne i psychologiczne adaptacje, a ostatecznym efektem tych przemian były narodziny *Homo sapiens*, człowieka współczesnego, z rozwiniętym mózgiem i bogatym życiem społecznym. U zarania ludzkości stał nie Człowiek-Łowca, dowodzi profesor Wrangham, ale Człowiek-Kucharz. To ogień ukształtował naszą biologię i naszą psychologię, a skutki tego do dziś widoczne są w naszej anatomii i w naszych społeczeństwach.

Walka o ogień to lektura dla wszystkich, którzy interesują się naszą ewolucyjną historią, i dla wszystkich, którzy interesują się naszą całkiem współczesną dietą.

PATRONAT MEDIALNY: „POLITYKA”, „FOCUS”, RACJONALISTA.PL

Wspaniała analiza roli gotowania w ewolucyjnej historii i codziennym życiu. Wrangham otwiera nową perspektywę ewolucyjnego myślenia – to nie ludzie stworzyli technologie, to technologie stworzyły człowieka. „Publishers Weekly”

Specjaliści zapewne będą spierać się o niektóre twierdzenia Wranghama, ale dla zwykłego czytelnika ta wizja jest więcej niż przekonująca. „Kirkus Reviews”

Ta książka otwiera zupełnie nową perspektywę przed wszystkimi zainteresowanymi ewolucją, historią, antropologią i nauką o żywieniu. „The Harvard Brain”

[...] fascynująca lektura. „Discover Magazine”

Ciekawe, oryginalne i przekonujące. „The Washington Post”

Świetnie napisana i świetnie udokumentowana praca. Wrangham dostarcza od dawna brakującego fragmentu układanki ewolucyjnej. Edward O. Wilson, Uniwersytet Harvardzki

*Gotowanie głęboko zmieniło nasz gatunek, pozwoliło nam zamieszkać na ziemi, doprowadziło do powstania dużego mózgu, kompletnie zmieniło relacje między płciami. To kontrowersyjne tezy, ale dowody Wranghama są bardzo przekonujące. Nieczęsto dziś w naukach ewolucyjnych pojawiają się naprawdę oryginalne idee, ale to jest jedna z nich. Matt Ridley, autor *Genomu**

*Sięgając do dyscyplin tak różnych jak antropologia, socjologia, biologia, chemia, fizyka i nauka o żywieniu, Richard Wrangham roztacza przed nami obraz, który sprawia, że zupełnie inaczej patrzemy na ewolucję człowieka. Steven Raichlen, autor *The Barbecue Bible* i *How to Grill**

O autorze

Richard Wrangham zajmuje katedrę Ruth Moore Professor of Biological Anthropology na Uniwersytecie Harvardzkim, jest też kuratorem działu Biologii Behawioralnej Prymatów w Peabody Museum. Jest współautorem książki *Demoniczne samce* i współredaktorem *Chimpanzee Cultures*. Mieszka w Cambridge, Massachusetts.

O książce

Wydawnictwo CiS

Stare Groszki 2009

Wydanie I

ISBN 978-83-85458-38-8

EAN 9788385458388

oprawa broszurowa ze skrzydełkami

stron ok. 320

cena 33,00 zł

Przekład z języka angielskiego: Anna E. Eichler i Magdalena Kawalec

Redakcja językowa i merytoryczna: Piotr J. Sz wajcer

Konsultacja naukowa: prof. Marek Konarzewski

XXXIV tom serii „Nauka u progu III tysiąclecia”

Termin wydania – 15 listopada 2009